

Universitätsbibliothek Paderborn

Qvæstiones Morales Selectiores De Lege Interna Et Externa

discussæ, ac Resolutæ, & in duos Libros divisæ, In quibus, propositis casibus, prima quædam principia, ad plurimas alias Qvæstiones similes resolvendas perutilia, subinde examinantur

[De Lege Interna]

Beati, Gabriele

Augustæ Vindellicorum, 1729

VD18 90108957

66 Per quid peccata mere interna, distinguantur inter se numero.

urn:nbn:de:hbz:466:1-39908

QVAESTIO LXVI.

Per quid, peccata merè interna distinguantur inter se, numero.

CASUS.

TITIVS proposuerat, ad domum meretricis accedere, ad fornicandum; dum autem esset in via, ob negotium quoddam, quod absoluere voluit, ad alia distractus, propositum aliquoties interrupit, & postea renouauit, donec tandem accessit, & fornicatus est. Quæritur; an plura illa proposita, fuerint plura numero peccata, an vnum.

SUMMARIVM.

2 Quot modis voluntas ab actu interno possit cessare. 3 Plura fornicandi proposita, videntur fuisse plura peccata. 6 Quæ diuersitas sit inter peccata interna voluntatis. 7 Voluntas inefficax, per quid differat ab efficaci. 8 Quomodo vtraque censeatur moraliter perseuerare. 9 Plura illa proposita, sunt vnum numero peccatum. 10 Omnia, sunt moralis continuatio primi. 11 Primum censeatur moraliter perseuerare, quamdiu non retractatur. 12 Hanc pluralitatem, nec pœnitentes consistuntur, nec Confessarij querunt. 13 Non est consistendus numerus vulnorum, quibus alius occisus est. 14 Quæ diuersitas inter actus efficaces, & inefficaces.	15 An efficax, longo tempore durare possit. 16 Plures actus inefficaces, cur non possint vniri. 17 Actus inefficaces, multiplicantur per solam cessationem, ac interruptionem. 18 Efficaces per solam retractationem. 19 Quamuis non sequatur actus externus, pluralitas actuum internorum efficacium, consistenda non est. 20 Quando actus efficax retractatur, & postea repetitur; secundus, est nouum peccatum in Confessione explicandum.

RATIONES DUBITANDI.

Sicut certum est, Voluntatem, quamdiu in eodem actu interno peccaminoso perseuerat, vnum tantum peccatum committere; ita certum videtur, quando cessat ab eo actu, & post aliquod tempus, per nouum, ac distinctum liberi arbitrij exercitium, alium similem actum producit, aliud etiam peccatum à primo
saltem

saltem physicè numero distinctum, committere. Quia tamen voluntas diuerso modo cessare potest à primo actu, & post aliquod tempus, alium similem producere; aliquando enim cessare potest voluntariè; vt cum illum, vel formaliter, vel virtualiter retractat; aliquando verò naturaliter; vt, cum illum, vel per somnum, vel per comestionem, vel per distractionem ad aliud, interruptit. Ideo quæri solet, quæ interruptio, siue quæ cessatio requiratur, vt secundus actus sit peccatum, non solum physicè, sed etiam moraliter numero distinctum à primo. Plura enim Titij proposita moraliter, plura numero peccata fuisse videntur. Ita *Suar. tom. 4. in 3. p. d. 22. s. 5. num. 17. Vasq. 1. 2. d. 75. c. 2. Bonac. d. 2. de pecc. quæst. 4. p. 2. num. 9. Filliuc. to. 2. tract. 21. c. 8. num. 313.* qui tamen num. 318. ait, in ordine ad confessionem non multiplicari numero, nisi interruptio sit moralis, & voluntaria.

3 Primò; Quia alioqui sequeretur, quod, si quis pluries proponeret fornicari, & postea non fornicaretur sufficeret dicere in confessione, semel habui voluntatem efficacem fornicandi, nec explicare teneretur numerum actuum interiorum voluntatis, quibus peccare statuerat; omnes enim illi actus censerentur vnus actus moraliter continuatus. Consequens autem est absurdum; si quis enim pluries voluntate inefficaci, sibi complacet in fornicatione, numerum actuum interiorum explicare tenetur; Ergo multò magis tenebitur eundem numerum explicare, quando voluntates fuerunt efficaces.

Secundò; Quia, si quis haberet voluntatem efficacem fornicandi, & postea ab illa cessaret, & post mensem eandem voluntatem repeteret, certè in isto casu nouum peccatum committeret numero distinctum à priore, & in confessione explicandum. Ergo, multiplicatis actibus internis, multiplicantur numero peccata.

Tertiò; Quia, si quis eliciat actum odij erga proximum, & postea ab eo cesset, & illum repetat; censetur nouum peccatum committere, in confessione explicandum. Ergo à fortiori, si quis efficaciter proponat fornicari, & postea ab eo proposito, per aliquam distractionem, vel somnum cesset, & iterum deinde illud repetat, committet nouum peccatum, in confessione explicandum.

NOTABILIA.

ADuertendum est primò; Peccata, quæ interius à voluntate committuntur, esse in triplici differentia; Quædam enim sunt; quæ actum externum nullo modo respiciunt, neque tanquam effectum per ipsos ponendum, in quo consumuntur; neque tanquam obiectum, à quo sumant suam malitiam, & specificentur, vt est odium Dei, vel proximi; superbia; inuidia &c. Alia sunt, quæ, licet non ordinentur ad ponendum actum externum, ab eo tamen specificantur, & sumunt suam malitiam; vt delectatio morosa, vel simplex complacentia; vel desiderium inefficax alicuius peccati, siue actus externi; v.g. fornicationis, aut homicidij. Alia denique

nique sunt, quæ non solum respiciunt actum externum vt obiectum, sed etiam vt effectum per ipsos ponendum, ac executioni mandandum; vt est intentio, siue propositum efficax fornicationis, vel homicidij. Hi enim actus ordinantur ad ponendum actum externum, suntque illius causa.

7 Aduertendum est secundò; Voluntatem efficacem, ab inefficaci distingui, quia efficax, si non retractetur, mouet necessariò ad ponenda media ad actum externum consequendum; illum enim respicit, vt executioni mandandum; inefficax verò, non mouet ad ponenda media; quia non respicit actum externum, vt executioni mandandum. Dupliciter autem retractari potest actus efficax; Primò per actum contrarium, vt si quis, postquam efficaciter proposuit inimicum occidere, mutatà voluntate, statuatur non occidere. Secundò, non ponendo media necessaria; eo enim ipso, quod infirmus, oblatam medicinam necessariam ad sanitatem consequendam, recusat, conuincitur, nolle amplius efficaciter sanitatem, & priorem voluntatem retractare in actu exercito.

8 Aduertendum est tertio; Voluntatem efficacem, ex eo quod sit causa actus externi, censeri moraliter perseuerare, quandiu non retractatur, vel formaliter per actum retractationis, vel virtualiter, & in actu exercito per aliquem alium actum, qui impediatur eius causalitatem, & efficaciam: ex eo enim, quod est causa actus externi, censetur moraliter manere, quandiu est aliquo modo utilis ad illum ponendum. Semper autem est utilis,

quandiu eius efficacia non impeditur; vnde cum quis hodie habet intentionem applicandi Sacrificium crastinum pro defunctis, voluntas applicatiua sacrificij, censetur cras moraliter perseuerare per hoc quod retractata non fuerit, quia per hoc erit causa sufficiens, & efficax applicationis Sacrificij. Ex eo autem, quod perseueret moraliter, donec aliquo modo retractetur, fit, vt non interrumpatur moraliter, nisi per aliquam retractationem, siue formalem, siue virtualem, & æquiualentem; Sicut enim actus inefficax, non interrumpitur, nisi per id, quod cessare facit eius existentiam; ita actus efficax non interrumpitur, nisi per id, quod cessare facit eius causalitatem, & efficaciam, eumque reddit inutilem ad ponendum suo modo actum externum: Hoc autem est, sola retractatio vel formalis, vel virtualis. His positis,

RESOLVTIO.

AD Casum respondetur; Plura illa, proposita à Titio repetita, vnum solum numero peccatum fuisse, & non multa. *Salas* 1. 2. qu. 73. tr. 13. d. 58. *Nauarr.* c. 6. summ. n. 16. *Rebell. de oblig. iust. p. 1. lib. 2. quest. 17. num. 9.* *Calet. tom. 1. opusc. tr. 31. resp. 15. d. 2.* *P. Nauarr. lib. 4. de rest. c. 4. num. 19.* vbi ait oppositam opinionem esse penitentibus scrupulosissimam, & Confessarijs molestissimam. *Philic. p. 2. lib. 2. c. 21.* *Granado controu. 6. tract. 2. d. 5. num. 5.* *Ledema p. 2. sum. tr. 9. c. 4. Concl. 14. diff. 1.* *Rodriguez, p. 1. sum. c. 52. n. 7.*
Gar-

Garzia to. 2. de benef. p. 3. c. 2. num. 137.
Aragon. 2. 2. quaest. 62. art. 8. ad 2.

10 Primò: Quia, si quis efficaciter proponat, inimicum occidere, & deinde, per aliquantulum temporis spatium, ad alia se diuertat, ita, vt homicidij non recordetur, sicque propositum physicè interrumpat, & postea idem propositum repetat; hic secundus actus non erit peccatum numero distinctum moraliter à primo, sed erit vnum numero peccatum cum illo continuatum, & moraliter non interruptum; cum enim voluntas secundum actum repetit, solum facit, vt primus actus, qui adhuc implicite, ac virtualiter durabat, eo quod nullo modo fuerit retractatus, efficiatur explicitus, ac formalis; vnde mutatur solum secundum accidentalia, manens moraliter idem secundum substantiam individua-lem, vt docet *Salus* 1. 2. q. 73. rr. 13. d. 5. f. 8. n. 85. Ergo idem dici potest de proposito fornicandi in Titio; illud autem, vnde sumi potest hæc vnitas numerica, siue continuatio moralis istorum actuum, est ipse actus externus, quem omnes interni respiciunt, vt in eo perfecte consummentur.

11 Secundò: Quia, quandiu prior voluntas, per contrariam voluntatem non retractatur, & interruptitur, censetur moraliter perseverare. Ergo, quamuis eandem voluntatem, quis saepe repetat, si eam per retractionem non interruptit, semper moraliter censetur eandem voluntatem habere, idemque numero peccatum committere; Sicut enim ad distinctionem specificam peccatorum non sufficit distinctio physica, sed requiritur moralis; ita ad distinctionem

R. P. Beati Lib. I.

numericam, non sufficit distinctio physica, sed requiritur moralis. Cum ergo Titius, supponatur primum propositum fornicandi nunquam retractasse; consequenter per repetitionem alterius similis propositi, nouum peccatum non commisit, sed eandem voluntatem semper moraliter habuit; ideoque idem numero peccatum commisit.

Tertiò: Quia hanc repetitionem actuum voluntatis efficacis, neque penitentes confiteri solent, nec Confessarii interrogare, quamuis regulariter, antequam consummetur peccatum externum, precedere soleat eius internum propositum, quod formaliter continuari non solet, vsque ad consummationem, sed saepius interrupti per distractionem ad alia, & deinde repeti, dum peccatum consummatur. Ergo signum est, non esse plura peccata, sed vnum; si enim essent plura, non daretur hæc praxis in tota Ecclesia. Ita *Nauar.* c. 6. *summ.* num. 17. cuius praxis ea videtur esse ratio; quia, explicato actu externo, sufficienter explicatur voluntas efficax illum ponendi, à qua processit; Quod autem hæc voluntas, fuerit physicè multiplex, est omnino per accidens, satis enim est, quod sit vna moraliter.

Quartò: Quia in Confessione, non est necessario explicandus numerus vuln-
13
rum, quæ quis inimico infixit, dum eum occidit, quamuis vulnera illa fuerint physicè discontinuata, sed sufficit, si ille confiteatur peccatum homicidij. Et hoc non alia de causâ, nisi quia, vel omnia illa vulnera ordinabantur ad consummationem vnus homicidij; vel explicato homicidio, remanet explicata

Uu

vulne-

vulneratio; quòd verò plura, vel pauciora vulnera præcesserint, se habet solum materialiter; vnde non multiplicat numero peccatum. Ergo similiter necessè non erit explicare multitudinem actuum, quibus Titius ante fornicationem fornicari proposuit, sed sufficiet explicare peccatum consummatum; Tum quia, omnes illi actus, erant ordinati tanquam media ad eandem numero fornicationem consummandam, Tum quia, explicatà fornicatione, manet etiam explicata voluntas fornicandì, quæ in eà includitur. Quod verò plures actus præcesserint, materialiter se habet, idèque non propterea peccata numero multiplicantur; vt dictum est de osculis, ac tactibus, fornicationem antecedentibus.

OBIECTIONVM SOLVTIO.

14 **N**equè obstant rationes in contrarium; Ad primam enim Respondetur; Negando minorem. Disparitas autem inter actus efficaces, & inefficaces, est; quia inefficaces consummantur interius, idèque continuari non possunt cum subsequentibus, cum non habeant, in quo vniantur, & continuentur; sed omnes faciunt vnã quantitatem, non solum physicè, sed etiam moraliter discretam; At verò, actus efficaces, cum ex se, tendant ad actum externum, in quo consummantur, censentur facere vnã quantitatem moraliter continuam, ita vt secundus actus sit moralis continuatio primi, cum in eodem actu externo, omnes vniantur.

15 Ad secundam Respondetur; Negando consequentiam; si enim primus actus

fuit efficax, mouere debuit ad ponenda media, ad ipsum actum externum obtinendum necessaria; Ergo, si quis hæc media ponere non curat, cum facile possit, iam censetur, in actu exercito, primum actum efficacem retractare; Vnde, si postea eundem actum repetat, dicitur nouum peccatum committere; At, sin solà actuum replicatione, præsertim, vbi inter vnum, & alium actum, non intercidit mora notabilis, non datur vlla retractatio, idèque prior censetur moraliter perseuerare; sicut enim, si duo matrimonium contrahant, & alter contrahentium interius non consentiat, vt postea validetur matrimonium, (quod fuit nullum ob defectum consensus alterius,) non requiritur, vt ille, qui consensum prius præbuit, illum renouet; sed sufficit, vt ille, qui non consenserat, consensum præbeat, quia ille prior consensus, eo ipso, quod non fuit retractatus, censetur virtualiter, siue moraliter durare. Ita similiter, quamdiu prior voluntas efficax fornicandì, per actum contrarium non retractatur, censetur moraliter durare, ac perseuerare, & consequenter, si iterum repetatur, non censetur moraliter noua voluntas, sed continuatio prioris. *Sanch. l. 2. matr. d. 32. num. 9.*

Ad tertiam Respondetur; rationem 16 disparitatis esse euidentem; nam plures actus inefficaces, dici non possunt vnum peccatum numero, vnitate numericà extrinseca, quæ est per continuationem, quia nihil assignari potest, à quo sumatur hæc continuatio; cum enim interius consummentur, nec aliquem actum externum respiciant, ad quem tendant, vt

in eo consummentur, nihil habent, in quo continuentur, ac uniantur; unde necessario debent esse plura peccata numero distincta, etiam in ratione morali, & habent malitias morales distinctas, & per usum libertatis distinctum committuntur. At verò, actus omnes efficaces interni, cum respiciant eundem actum externum, ut in eo consummentur, accipiunt unitatem numericam, & moralem continuationem, per ordinem ad illum.

COROLLARIA,

17 **C**olligitur ex dictis primò; Actus efficaces multiplicari numero per solam cessationem, siue interruptionem moralem, siue fiat per somnum, siue per distractionem, siue quocumque alio modo; Cum enim non possint esse vnum, nisi per continuationem, & nihil detur extrinsecum, in quo, vel ratione cuius continentur, eo quod ordinem non dicant ad vllum actum externum; sequitur, non posse esse vnum peccatum, sed debere esse plura, in confessione, meliori modo, quo fieri poterit, explicanda; sæpe enim horum peccatorum numerus cognosci non potest: Tunc autem sufficit temporis diurnitatem in tali interno consensu declarare; eà enim declarata, censetur sufficienter declarata multitudo ipsorum actuum interiorum, quantum humano modo declarari potest.

18 **S**ecundò: Actus efficaces, multiplicari numero per solam retractationem, vel formalem, vel æquivalentem, ut dictum est; eo enim ipso, quod non retractantur, moraliter perseverant; eo

modo, quo voluntas suscipiendi baptismum in adulto, dicitur moraliter manere per hoc, quod illam semel habuerit, & postea non retractauerit. Hinc autem fit, ut quamuis pluries repetantur, non censeantur tamen moraliter noua voluntas, sed continuatio prioris, quia cum omnes ordinentur ad ponendum eundem actum externum, videntur quasi succedere in locum primi, & eius vices supplere in ordine ad eundem actum ponendum. Neque hinc sequitur, quod si quis renouet voluntatem occidendi inimicum, etiam post multos annos, adhuc sit moraliter idem numero peccatum, nec teneatur illam multiplicationem voluntatum in confessione aperire; ut infert *Suar. loco cit. nu. 9.* Nam si prior actus fuit efficax, mouere debuit ad ponenda media ad occisionem necessaria; Ergo dari non potuit longa temporis interpositio; alioquin ipsa negligentia in medijs ponendis iam censeretur in actu exercitò retractatio prioris actus efficaci. Si tamen daretur casus, in quo prior actus, nullo modo fuisset retractatus; ut, si quis proposuisset, post mensem, occidere inimicum, & nunquam hunc actum retractasset, & in fine mensis illum occideret; in hoc casu, noua ista voluntas, censeretur moraliter prioris continuatio, nec esset nouum peccatum in confessione aperiendum; præsertim, si quando voluntatem occidendi renouauit, habuisset memoriam propositi præcedentis; in hoc enim casu, prius propositum, per sui memoriam directè determinaret ad nouam voluntatem occidendi, & indirectè ad ipsam occisionem.

U u 2

Tertiò:

- 19 Tertiò: Si quis pluries efficaciter proponat committere; v. g. fornicationem, & postea non committat, non teneri in confessione explicare numerum actuum internorum, quibus statuit fornicari, sed satisfacere dicendo, *habui voluntatem efficacem fornicandi*. Omnes enim illi actus interni, censentur moraliter vnus numero actus continuatus per ordinem ad vnã fornicationem, quam respiciunt tanquam effectum; Quod verò fornicatio, de facto, non sit secuta, est mere per accidens. Quod si, secuta sit fornicatio, tunc satis erit dicere; *fornicatus sum*: nam eo ipso explicatur voluntas fornicandi, quæ in ipsa fornicatione includitur.
- 20 Quarto: Quando actus efficax voluntatis retractatur per actum contrarium, & postea idem repetitur, committi non potest peccatum distinctum numero à priori. Quia primus iam moraliter interruptitur. Quia tamen, non ita ordinariè accidit, vt homo, postquam efficaciter proposuit peccatum aliquod committere, & deinde propositum retractauit, iterum statim redeat ad pristinam voluntatem, ideo quando accidit, communiter aduertitur, sicque explicari facillè potest in confessione. At, quod homo, antequam peccatum externum committat, pluries proponat illud committere; hoc fere semper euenire solet; impossibile enim moraliter est, vt primum propositum semper duret, vsque ad peccati consummationem, & ob aliquam mentis distractionem physicè sapius non interruptatur. Hinc ergo fit, vt physica hæc interruptio, non aduertatur, nec explicari debeat in confessione.

QVAESTIO LXVII.

An vnus actus physicus, plures numero malitias continere possit.

C A S V S.

- 1 **T**ITIVS, cum vigesimum primum annum iam expleuisset, initio quadragesimæ statuit, totam quadragesimam non ieiunare. Quæritur: Vnum ne, an plura peccata commiserit.

SUMMARIUM.

2. <i>Voluntas tota quadragesima non ieiunandi, videtur vnicum peccatum.</i>	7. <i>Actus interni, qui externos non respiciunt, malitiam sumunt ex solo motiuo.</i>
6. <i>Quidam actus externi sunt obiectum integrum actus interni; quidam vero solum partiale.</i>	8. <i>Quando actus externi non sunt integrum obiectum actus interni, in illum distinctam malitiam non refundunt.</i>

9. *Volun-*